

# TVRDOŠÍN

ORGÁN MsV KSS a MsNV FEBRUÁR 1989

Celomestský socialistický záväzok, v ktorom sa občania zaviazali na počesť 40. výročia Víťazného februára odpracovať celkom 129.636 hod. a vytvoriť hodnotu diela vyčíslenú za brigádnické hodiny vo výške 1,681.950 tis. Kčs bol prekročený vo všetkých ukazovateľoch. Občania a or-

ganizácie celkom odpracovali 270.695 tis. brigádnických hodín, čím prispeli k celkovej hodnote diela finančnou čiastkou 3,317.562 tis. Kčs.

V investičnej akcii "Z" sme pokračovali vo výstavbe Domu smútku a lyžiarskeho vleku. Výstavba Zberných surovín, obchodu v III. časti sídliska a kanalizácie Hrádky sa v priebehu roka začala a do konca roku aj ukončila. Rovnako bol skolaudovaný aj lyžiarsky vlek Tatra-poma. Na tomto úseku bola vytvorená hodnota diela za 10,8 mil. Kčs.

V neinvestičnej časti akcie "Z" MsNV zabezpečoval rekonštrukciu knižnice, rekonštrukciu telocvične v ZS v meste, rekonštrukciu oplotenia cintorína Tvrdošín, úpravy are-

álov cintorínov v Krásnej Hôrke a starom Medvedzí, rekonštrukciu potoka Hlísnik a potoka v starom Medvedzí, zatravnňovali sa ďalšie plochy sídliska, vysádzali sa okrasné stromy a kry, občania a podniky sa podieľa-

čivých rastlín. Celkom bolo nazbieraných 320.000kg železného šrotu, 170.000kg starého papiera, 24.000 kg textilu, 60.000 kg sklenených črepov, 160 kg liečivých rastlín, 360 kg makovic, 1.470 kg čerstvých šípok, 510 kg sušených šípok, 148 kg pomarančovej kôry. Celkový prínos zberu druhotných suro-

## ÚSPECH VŠETKÝCH

vi na drobných opravách v MS a ZS v meste, bola vykonaná oprava fasády na ZS Medvedzie. Okrem týchto akcií boli vykonané povrchové úpravy ciest po kanalizácii, úpravy parkov, detských ihrísk na sídlisku a vybudovaná PDO skládka s nákl. 2,100.000 tis. Kčs. Celkom bolo odpracovaných 168.430 brigádnických hodín a pri nákladoch vo výške 5,856.000 tis. Kčs bola vytvorená hodnota diela za 7,895.250 tis. Kčs.

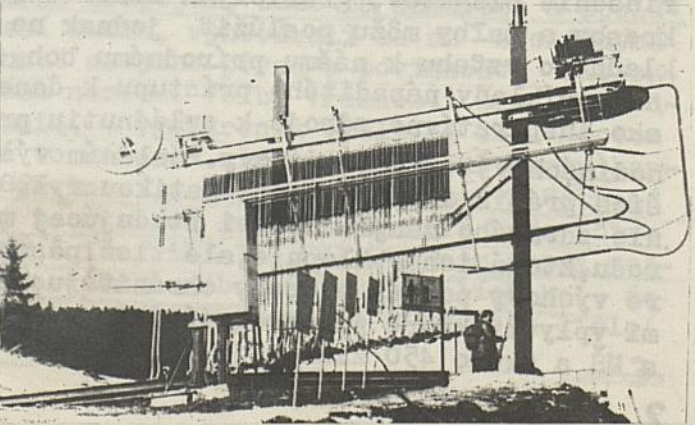
Na úseku poľnohospodárstva bolo odpracovaných 79.000 brigádnických hodín a tak bola vytvorená hodnota diela vo výške 987.500,- Kčs.

Občania i žiaci základných a stredných škôl sa ďalej podieľali na zbere odpadových surovín a lie-

vín a lieč. rastlín je 360.561,- Kčs. Ďalej bolo v meste vysadených 6.600 ks okrasných stromov, kríkov a ruží, 1.100 ks ovocných stromčekov, 25.000 ks letničiek. Nová zeleň bola zriadená na výmere 1,5 ha. Celková hodnota diela na úseku neinvestičnej akcie "Z" i na úseku poľnohospodárstva, spoločne s prínosom zo zberu druhotných surovín, lieč. rastlín a materiálom získaným z vlast. zdrojov, pri nákladoch vo výške 5,856 mil. Kčs činí 9,458.527 Kčs.

Medzi najaktívnejšie organizácie, ktoré sa na dosiahnutých výsledkoch podieľali patrili ZO SZM pri SPS, ZO SZM pri SOU-L, PO SZM pri obidvoch ZS v meste, pracovníci DP pri MsNV a OV č.1 a č.6.

Pavol Koňuch



# ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Ochrana prírody a životného prostredia je veľmi významná výchovná práca nielen medzi dospelými ale i medzi mládežou. Mladých ľudí nemožno vychovávať len pasívnym poučovaním o tom, čo sa v prírode smie a nesmie robiť. Naopak, treba dať čo najviac príležitostí k vlastnému premýšľaniu, navodiť a aktivizovať mládež k práci v prospech zlepšovania životného prostredia. Učiť chápať prírodu ako dialektický celok, v ktorom každý neuvážený zásah môže mať pre ľudskú spoločnosť nedozierne národnohodpodárske škody. Správny vzťah k prírode je súčasťou výchovy k vedeckému svetozhľadom. Správny vzťah k prírodnému bohatstvu a krásam našej vlasti je súčasťou výchovy k socialistickému vlastenectvu. Veľký učiteľ Ján Amos Komenský prirovnával vzdelaný národ k pekným mestám s umeleckými dielami. Naopak, nevzdelaný národ má miesto krás pustatinu a špinu. Naša krajina je krásna, prírodu obdivujú naši a zahraniční turisti. V budúcnosti bude ešte viac vyhľadávaná, ak sa zachovajú jej prírodné krásy. Ruku na srdce! Máme všetko úplne v poriadku? Pozrime sa na svoje okolie! Každé mesto, dedina, môže sa stať za krátky čas miestom ruží a zelene. Ochrana prírody a životného prostredia i jeho tvorba je dnes skutočne stredobodom všestrannej starostlivosti soc. spoločnosti. Strana v tomto smere orientuje výchovno-vzdelávací proces, kultúrno-osvetové zariadenia nášho štátu, zastupiteľské orgány všetkých stupňov, spoločenské organizácie. Veď životné prostredie je objektívne v tom, že každá generácia vchádza do pomerov, ktoré jej zanechali predchádzajúce generácie. Budme teda príkladom.

Dnešný človek je na vysokej odbornej i kultúrnej úrovni a začína sa zaoberať komplexnou ochranou prírodných zložiek životného prostredia a hľadaním možnosti účelného pretvárania prírody. Ani pri najväčšom technickom zázraku nemôže sa zaoberať bez čistých horských potôčikov, vône ihličia, ticha v lese. Nemôže konať podľa svojich predstáv, proti narušeniu prírody. Je na nej závislý, musí konať v mene ľudstva, zachovania života na tejto planéte. -MB-

## Príroda a my

je názov výstavy výtvarných prác žiakov základných škôl okresu Dol. Kubín s ekologickou tematikou, ktorú v spolupráci s OOS pripravilo MsKS vo výstavnej miestnosti na sídlisku Medvedzie a ktorá bola otvorená od 18. do 31. januára. Návrhy na výtvarné riešenie plagátov, grafických listov ale aj pekné kresby a maľby môžu poslúžiť jednak na podnietenie kladného vzťahu k nášmu prírodnému bohatstvu, jednak ako príklady nápaditého prístupu k danej téme, alebo ako inšpiratívne zdroje k zvládnutiu problematiky na hodinách výtvarnej výchovy. Poslaním výstavy najlepších prác s ekologickou tematikou r.1988 je oživenie zdravého záujmu detí i študujúcej mládeže o prírodu, ktorá ich obklopuje, ale tiež pôsobenie vo smere výchovy pocitu potreby chrániť ju pred negatívnymi vplyvmi, ktoré ju ohrozujú. Ohlas u 20 učiteľov ZŠ a MŠ a okolo 450 žiakov je jednoznačne pozitívny.

Prvé zasadnutie rady MsNV v r. 1989 sa uskutočnilo 17. januára. V prítomnosti s. L. Oršuliaka, podpredsedu ONV bol vyhodnotený celomestský socialistický záväzok za r. 1988, plán jednotného systému brannej výchovy obyvateľstva na r.1989, plán komplexných opatrení boja s protispoločenskou činnosťou rozšírený o rozpracované závery z uznesenia rady

## Z ROKOVANIA RADY MsNV

ONV č.179/87. Ďalej bolo zhodnotené plnenie plánu právnej výchovy obyvateľstva za r. 1989, činnosť finančnej komisie MsNV a vo voľných návrhoch o.i.návrh na menovanie inšpektora v rejného poriadku. Na rokovanie bol prizvaný aj náčelník OO VB kpt. Ján Páleš, ktorý informoval prítomných o rozbere priestupkovosti za r.1988. Za dobrú spoluprácu OO VB s ostatnými komisiami a orgánmi MsNV sa mu podakoval predseda MsNV Ing. I. Saško.

V diskusii o.i.vystúpil s. Oršuliak, ktorý informoval o zmene názvu z "Okresný..." na Oravský podnik výroby a služieb /teda sk. OPVS ostáva/v D.Kubíne, o potrebe rozšírenia počtu služieb poskytovaných obyvateľstvu súkromníkmi, o možnosti nákupu kvalitného uhlia bez prirážky v tomto období, o spustení pekárne v Námestove do skúšobnej prevádzky v januári '89 s perspektívou zásobovať pekárskymi výrobkami celú severnú Oravu. Ing. Saško oznámil, že od 16.1. 1989 poskytuje Dom služieb na Oravskom nábreží v Tvrdoší nekomplexné pohrebné služby. V rámci diskusie rada prerokovala ešte celý rad ďalších problémov týkajúcich sa života v meste, aktivít občianskych výborov, problémov s vodou atď.

NA CHLADNEJ VODE NAŠEJ STAREJ RIEKY  
HRDO SA NESÚ, BIELO ZAODETÉ,  
PRÍRODY - MATKY VÝTVOR DÁVNOVEKÝ.  
ICH TELÁ ZRKADLIA SA NA HLADINE.  
BELOSTOU ŽIARIA AKO LEKNO V KVEETE  
A ŽIJÚ TAM, KDE RIEČNA VODA FLYNIE -  
LABUTE BIELE.

BELOSTNÉ ŠIJE OHNÚ DO OBLÚKA,  
AŽ DOLU KU DNU PONÁRAJÚ HLAVY,  
ABY SI NASLI, ČO IM RIEKA NÚKA.  
NA TICHEJ VODE TICHO VESLUJÚ SI,  
KRÍZUJÚ RIEKU STÁLE, BEZ ÚNAVY.  
POZOBÚ, ČO IM DIEŤA Z MOSTA TRÚSI -  
LABUTE NEMÉ.

OBČAS SA ZDVIHNÚ HORE DO OVZDUŠIA,  
NA KRÍDLACH VZLIETNU K SLNKA JASU,  
S HLBOKÝM ŠUMOM DO LETU SA RUSIA.  
NO ZAS SA VRÁTIA NA POKOJNÚ RIEKU,  
KEĎ KU NIM STÚPA VOLANIE JEJ HLASU.  
TAM MAJÚ DOMOV, TAM I ZÁBEZPEKU -  
LABUTE HRDÉ. P.



## MEDAILÓNIKY Z DEJÍN TVRDOŠINA

**35...** /pokračovanie z minul. čísla/  
**MERUOSMY ROK V TVRDOŠINE** ... hornooravských okresoch - v Tvrdošine, Trstenej a Námestove vytvorila silnú opozíciu proti Hurbanovi. Prinútili všetky obce, aby sa zaviazali "brániť vlasť do poslednej kvapky krvi". Najhorlivejší bol trstenský slúžny Pavol Bacho. Vytvorili gardu domobrancov z päťtisíc mužov. Táto garda obsadila priesmyky smerom od Haliča, Liptova a Turca. V Kralovanech sa stiahla pred povstalcami späť na Oravu. V Tvrdošine bol slúžny František Lokčanský, ale najhorlivejší bol advokát Ján Varzely. Hurban vo svojich zápisoch preto nie veľmi lichotivo píše: "6. februára zavčas rána s Borikom vysáňovali sme sa do Tvrdošína, kde, ako nám bolo zdelené, skoncentrovaná bola všetka hlúposť a sprostosť hornej Oravy. Akýsi Varzel tam vraj riadil nemilosrdnou, večnou akousi sprostotou. Pol kompánie dobrovoľníkov a pol vojakov išlo za nimi, bo dľa chýrov akísi junáci chcú vraj čeliť poriadkom, nami zavádzaným. Hodinou pred našim príchodom vtrhli sme do Tvrdošína a zosadli hneď na mestskom dome, kde nás pozdravili poriadne veľmi slušní ľudia. Hneď sme dali zvolať mestskú radu, a kým sa všetko zariadovalo, prišli i naši vojaci. Ku zhromaždenému meštianstvu držal som reč a oznámil mu, že cieľom udržania poriadku v meste a okolí majú sa zvoliť takí členovia, ktorí v týchto búrných časoch neprehrešili sa proti kráľovi a vyznačili sa láskou opravdivou ku svojim spoluobčanom. A títo budú spravovať a riadiť mesto. Ohľadom našich dobrovoľníkov ale vysvetlená bola vec, že tí spolu s armádou cisárskou bojujú proti buričom kossuthovským, a kto by dobrovoľne k nim sa pripojil, bude za kamaráta a spolu bojovníka prijatý. Meštania, najmä úradskí ľudia, vyhovárali sa na stoličných páňov, bo sme hľadeli meštianstvo upozorniť na jeho pôvod a povinnosť nielen oproti iným, ale i oproti svojmu vlastnému národu. Voľba vrchnosti šla slobodne, výkrikmi zvolení boli najlepší meštania. Z vyšetrenia vyšli aj iné potom osobnosti ako pokoju nebezpečné, platení to náhončí alebo dobrovoľní kossuthovci. Asi šiesti museli s nami do Kubína, obvinení z besného košutárstva. Sobraná bola Tvrdošínčanom i zbraň, vyjmúc tých, za ktorých zvolená mestská rada dobre stála... tuná, najmä v hornej Orave, mätežníci mylili ľud, ako by nám popri vojsku cisárskom bojujúcom, išlo o potlačenie dákoši náboženstva katolíckeho, čo ako samo v sebe: smiešne, keď medzi nami... /pokračovanie v budúcom čísle/

